

Step-up ή top-down φαρμακευτικές προσεγγίσεις στη νόσο Crohn;

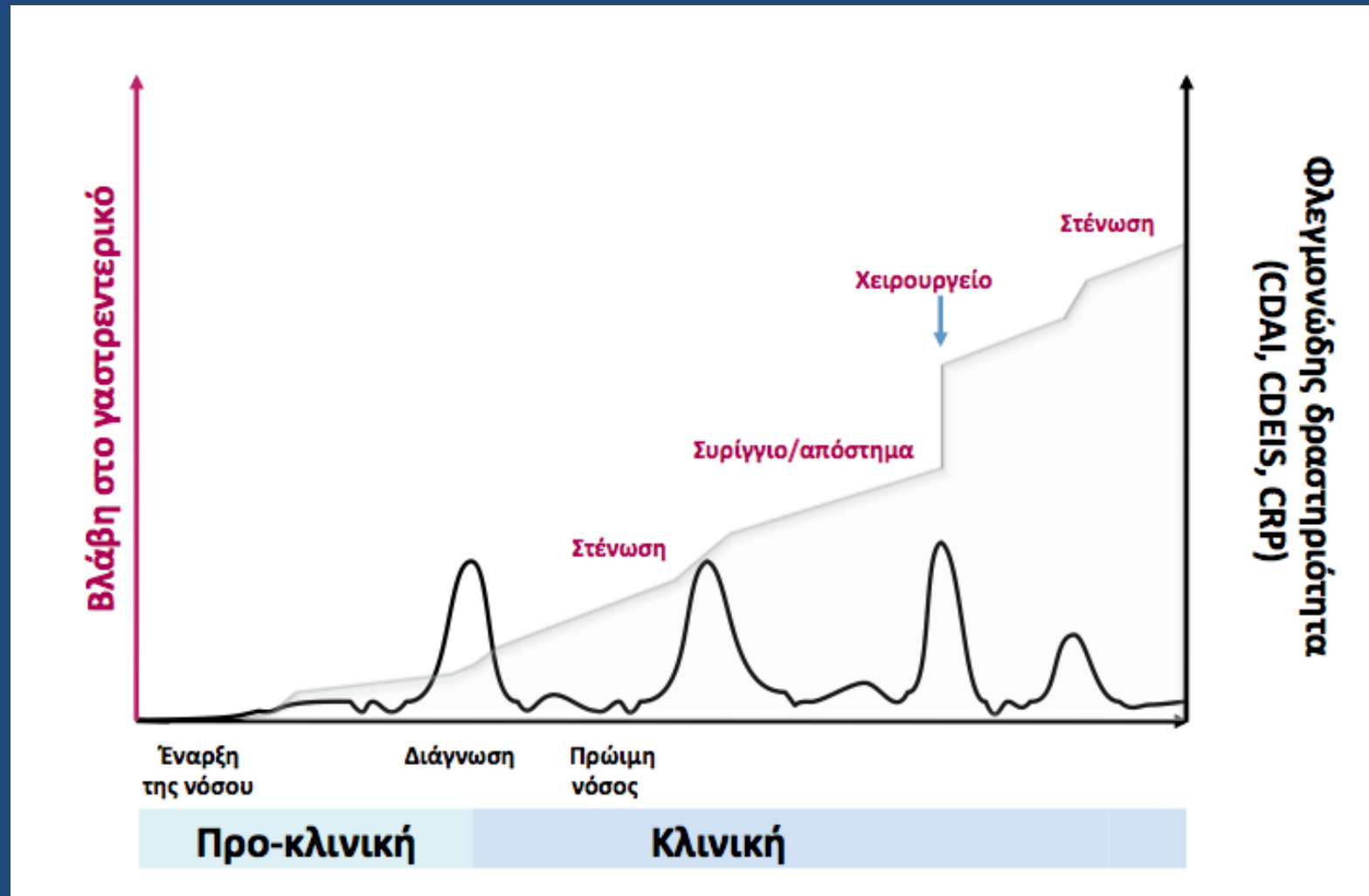
Σπήλιος Μανωλακόπουλος

Αναπληρωτής Καθηγητής ΕΚΠΑ

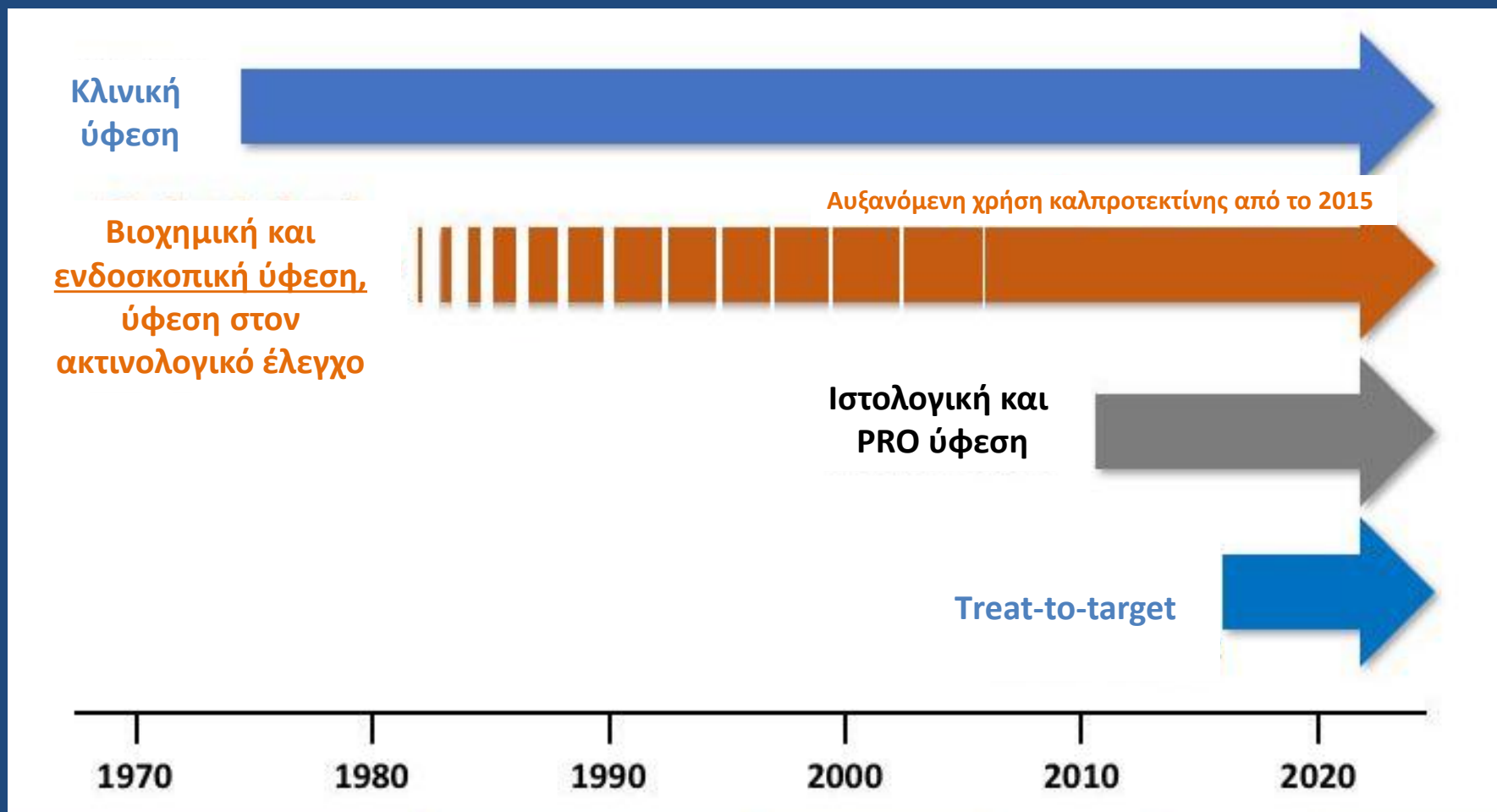
Ηπατογαστρεντερολογική Μονάδα

Β' Πανεπιστημιακή Παθολογική Κλινική

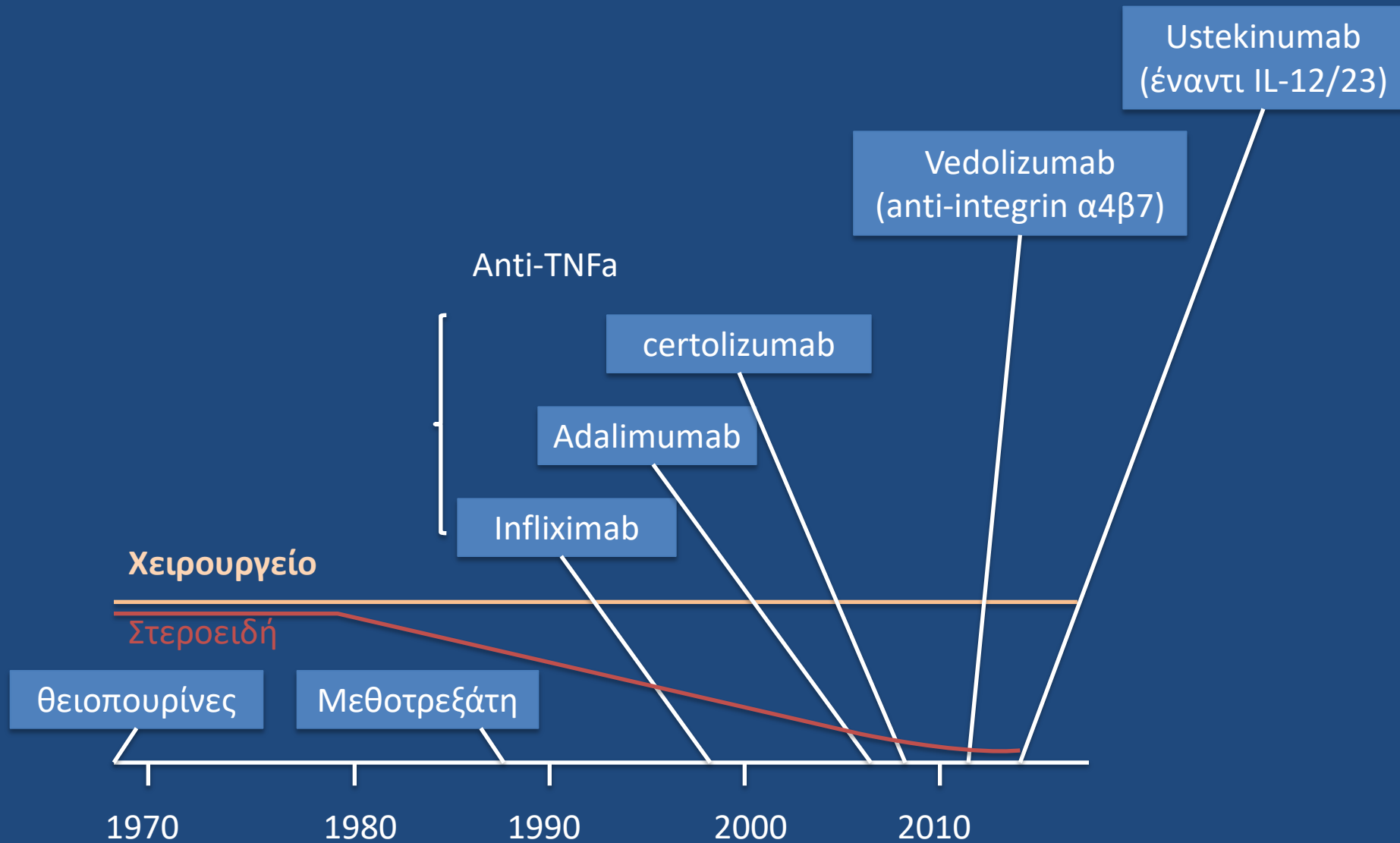
Φλεγμονώδης δραστηριότητα και εξέλιξη της βλάβης στο γαστρεντερικό

Θεραπευτικοί στόχοι

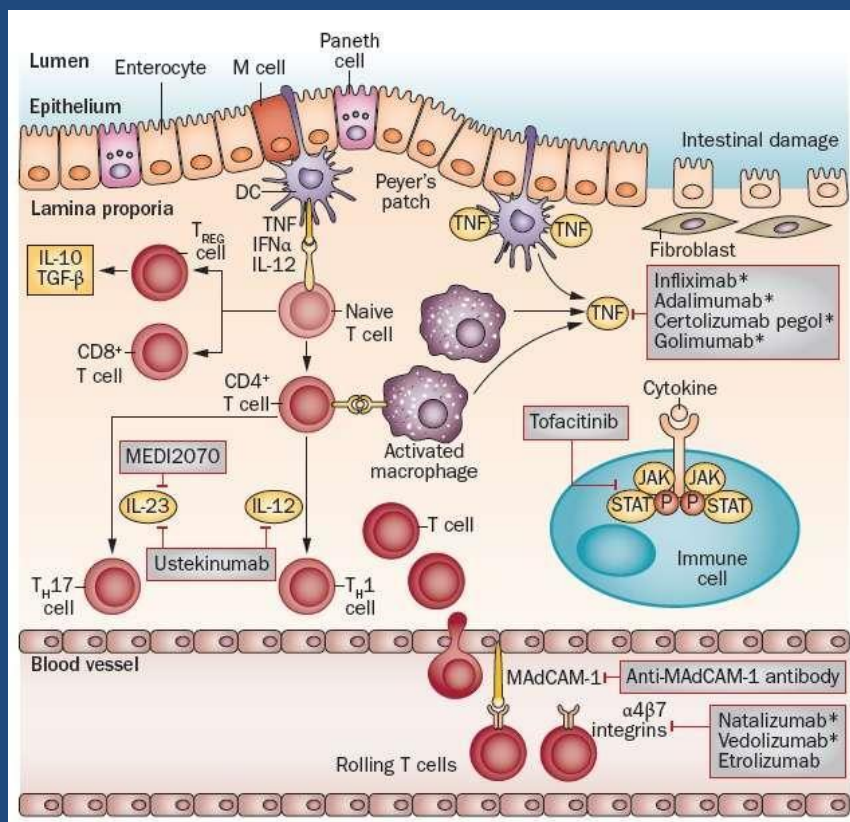
Θεραπείες στην νόσο Crohn

Φάρμακα στην NC

ΕΠΙΤΕΥΞΗ ΥΦΕΣΗΣ	ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΥΦΕΣΗΣ
ΚΟΡΤΙΚΟΣΤΕΡΟΕΙΔΗ	ΘΕΙΟΠΟΥΡΙΝΕΣ
ΑΝΤΙΒΙΟΤΙΚΑ (περιεδρική NC)	αζαθειοπρίνη
ΜΕΘΟΤΡΕΞΑΤΗ	6-MP
ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ	ΜΕΘΟΤΡΕΞΑΤΗ
Anti-TNFα	ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ
infliximab	Anti-TNFα
adalimumab	infliximab
“Anti-adhesion” θεραπείες	adalimumab
vedolizumab	“Anti-adhesion” θεραπείες
Anti-IL 12/23	vedolizumab
ustekinumab	Anti-IL 12/23
	ustekinumab

Νεότεροι μοριακοί στόχοι θεραπείας στην ΙΦΝΕ

Αναστολείς μετανάστευσης λευκοκυττάρων

- Αντι-ιντεγκρίνες
- Ανταγωνιστές χημειοκινών
- Αντι-MADCAM1
- Αγωνιστές 1-φωσφορικής σφιγγοσίνης

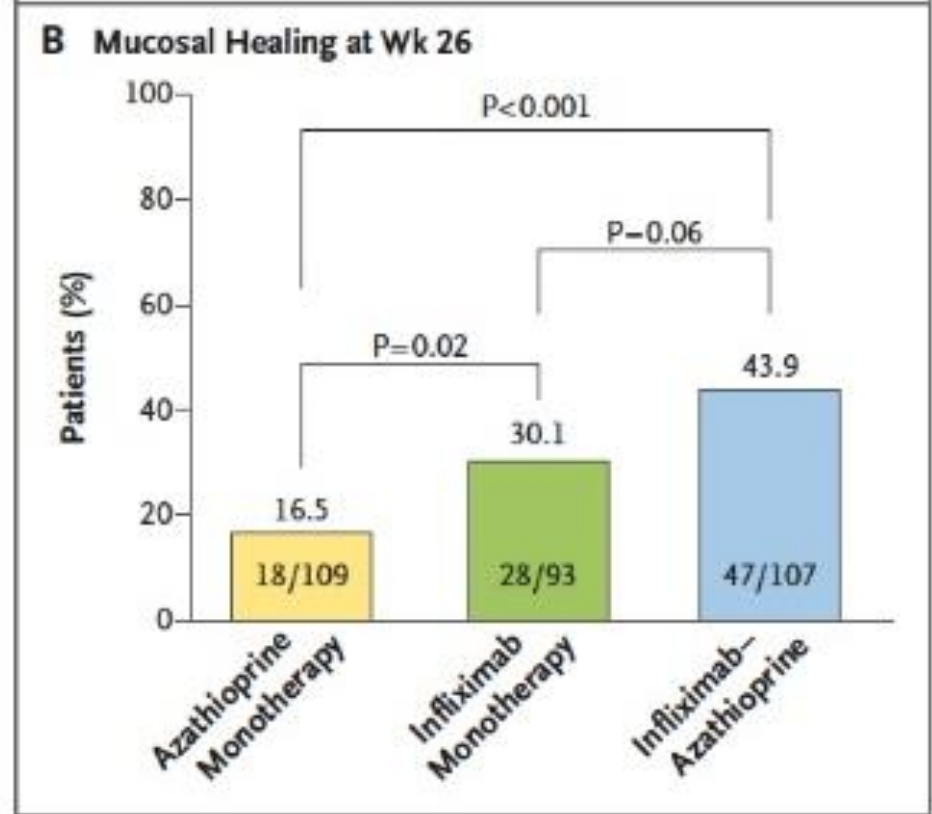
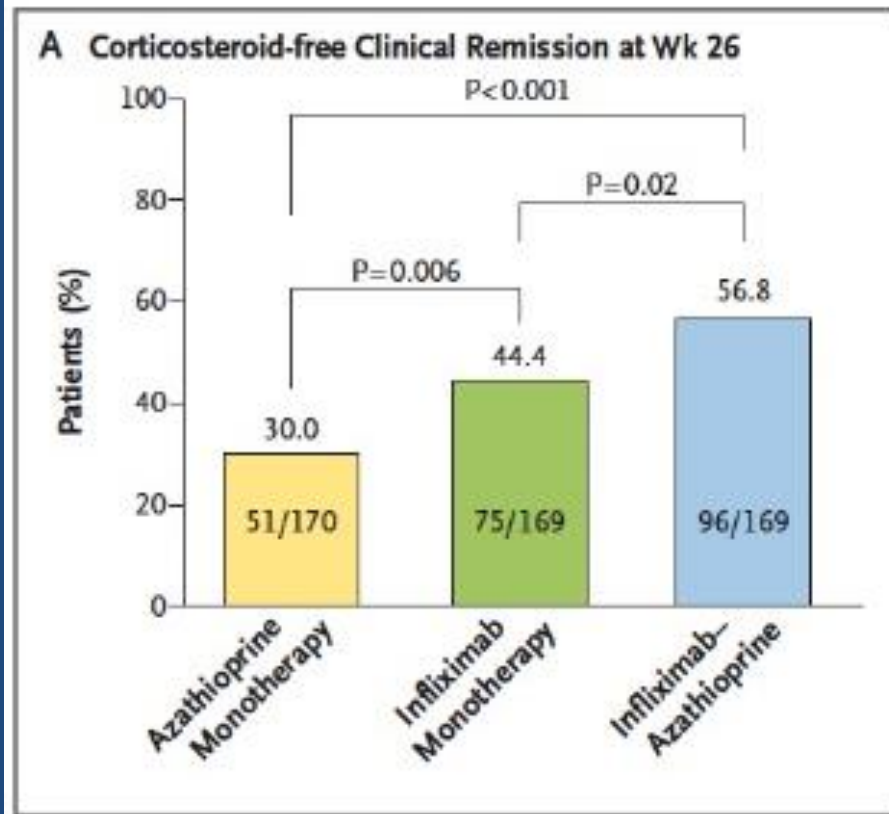
Ανταγωνιστές κυτταροκινών

- Μονοπάτι IL-12/23
- IL-17
- IL-6

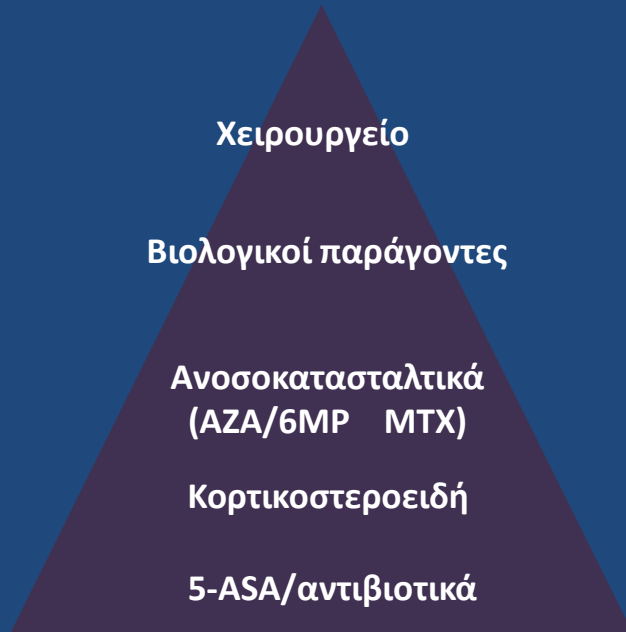
Ανταγωνιστές ενδοκυττάριου σήματος φλεγμονής

- Αναστολείς JAK

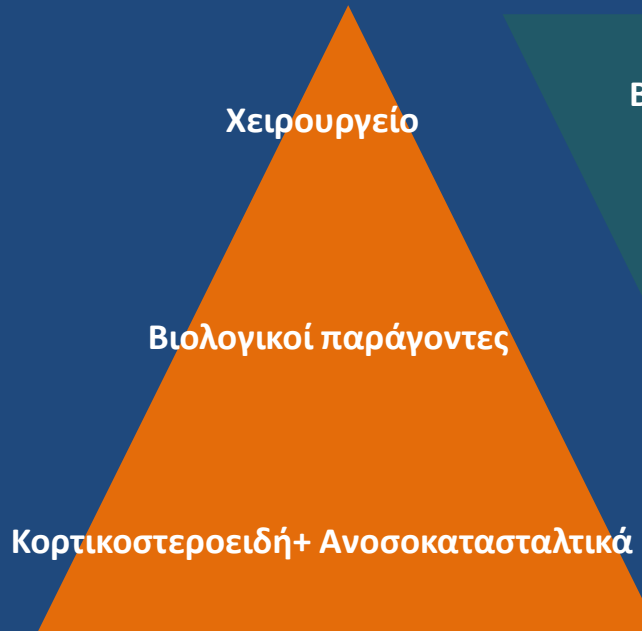
Συνδυασμός Infliximab±AZA vs μονοθεραπεία με Infliximab (SONIC)

Step-up και Top-down στρατηγικές στην N. Crohn

Συμβατική step-up

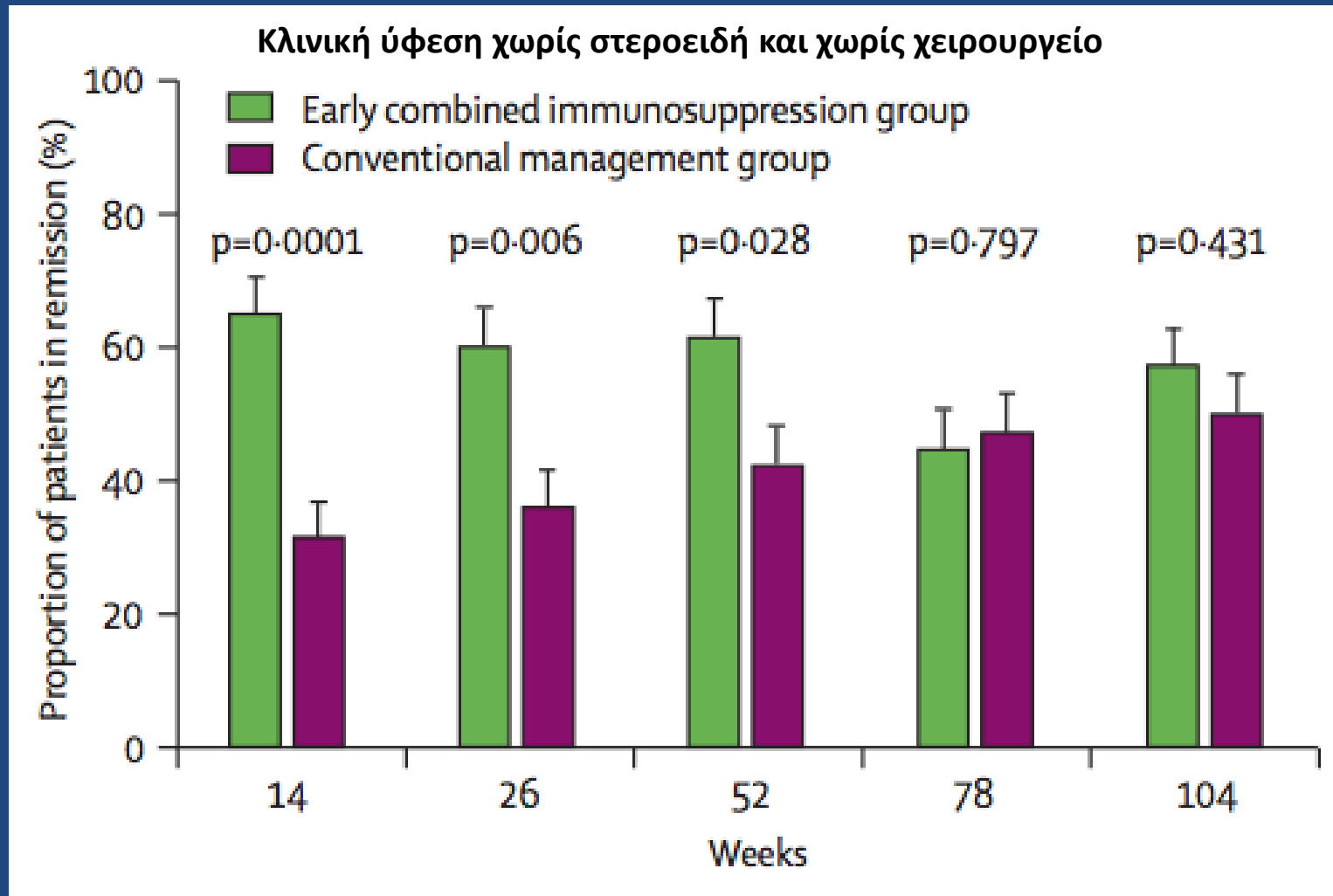
Επιταχυνόμενη step-up

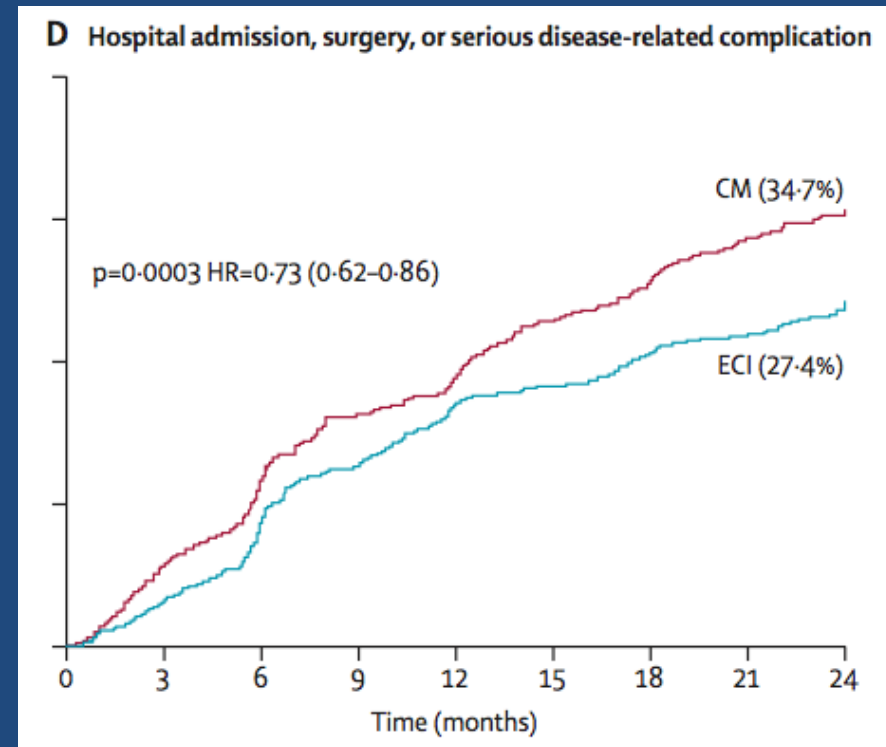
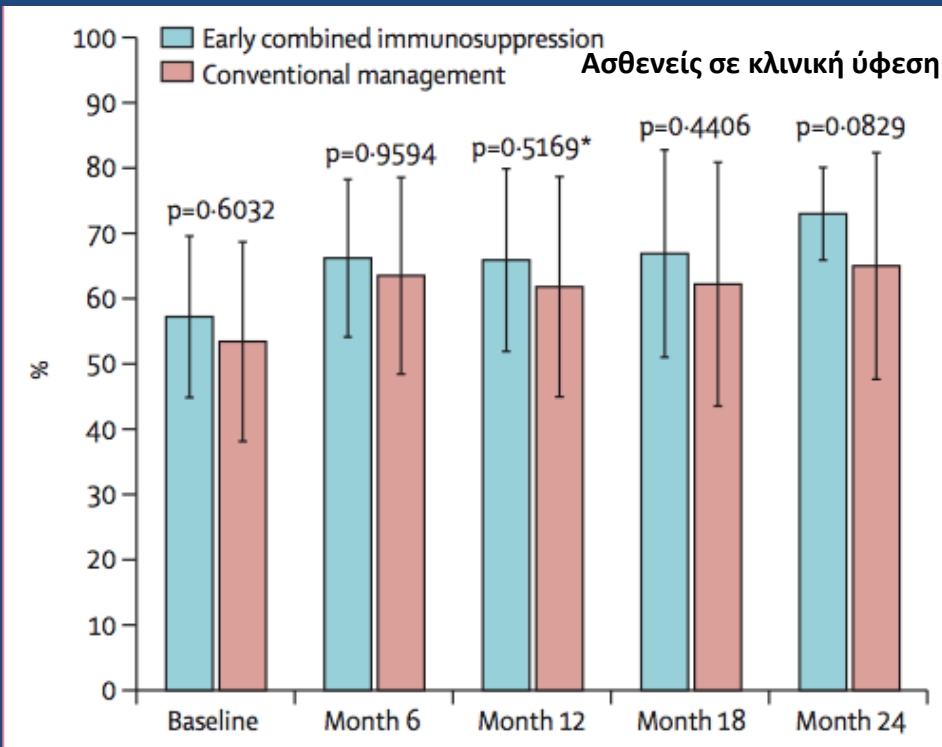
Top-down

Πρώιμη χορήγηση συνδυασμένης ανοσοκατασταλτικής θεραπείας vs συμβατικής θεραπείας σε ασθενή με πρόσφατη διάγνωση ν. Crohn: ανοιχτή τυχαιοποιημένη μελέτη

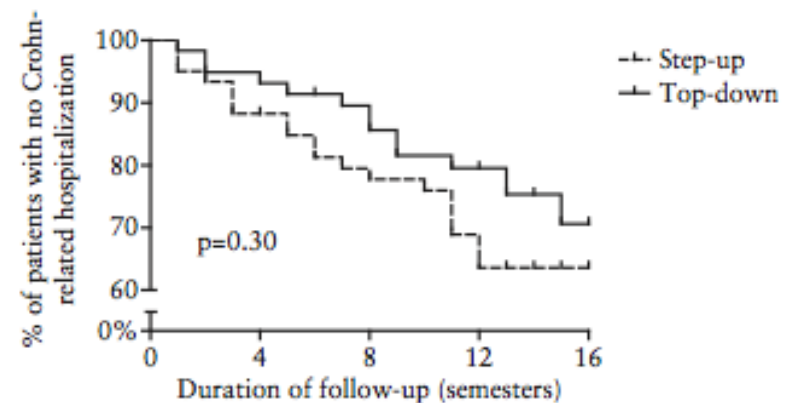
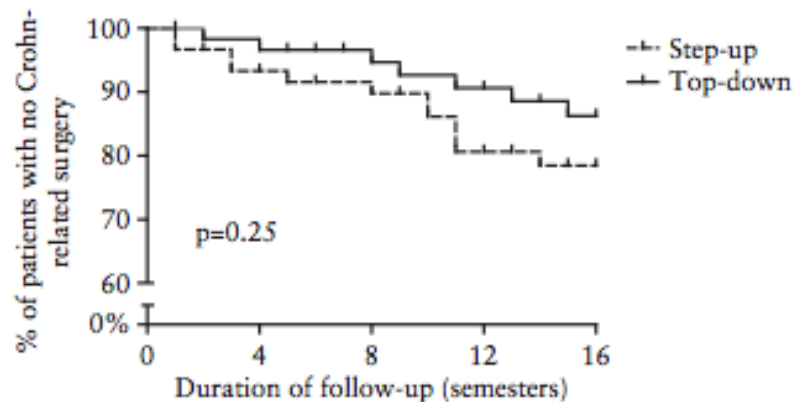
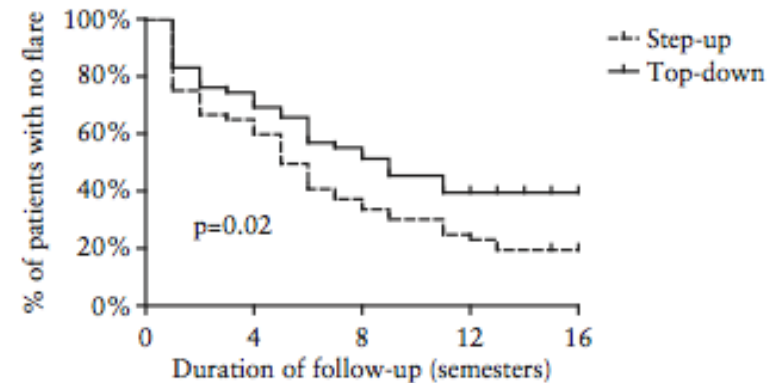
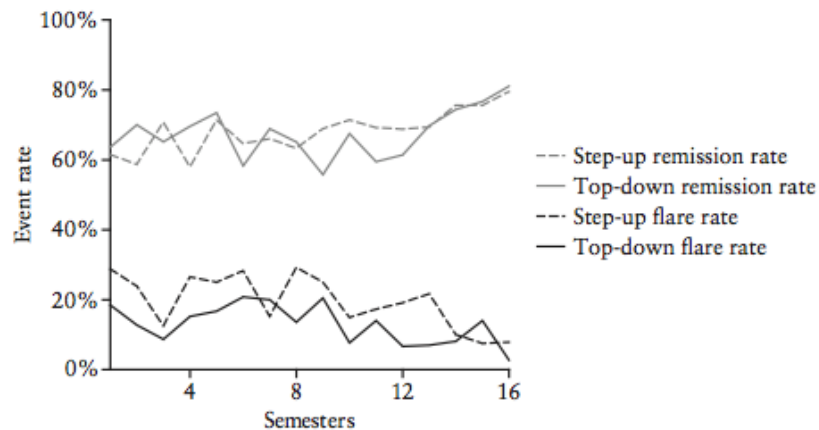
Πρώιμη συνδυασμένη χορήγηση ανοσοκατασταλτικής θεραπείας για την αντιμετώπιση της ν. Crohn (REACT): τυχαιοποιημένη ελεγχόμενη μελέτη

Μακροχρόνια έκβαση της πρώιμης χορήγησης συνδυασμένης ανοσοκατασταλτικής θεραπείας vs συμβατικής θεραπείας στη νεοδιαγνωσθείσα ν. Crohn

- ✓ Αναδρομική μελέτη
- ✓ Naïve ασθενείς σε κορτικοειδή, ανοσοκατασταλτικά ή βιολογικούς παράγοντες
- ✓ Τυχαιοποίηση είτε στη συμβατική είτε στη διπλή ανοσοκατασταλτική θεραπεία
- ✓ Συλλογή δεδομένων για 8 χρόνια μετά την περίοδο των 2 ετών της κλινικής δοκιμής

Μακροχρόνια έκβαση της πρώιμης χορήγησης συνδυασμένης ανοσοκατασταλτικής θεραπείας vs συμβατικής θεραπείας στη νεοδιαγνωσθείσα ν. Crohn

Πρώιμη παρέμβαση στη ν. Crohn

Υπέρ

- ✓ Υψηλότεροι ρυθμοί ελέγχου πρώιμης νόσου
κλινική και ενδοσκοπική ύφεση
- ✓ Μεγαλύτερη δυνατότητα τροποποίησης της φυσικής πορείας της νόσου
αποφυγή ανικανότητας, χειρουργείων, νοσηλειών, επιπλοκών
- ✓ Καλύτερη αποτελεσματικότητα των anti-TNF σε πρώιμο στάδιο της νόσου
- ✓ Αποφυγή ανεπιθύμητων ενεργειών από μακρόχρονη χρήση στεροειδών
- ✓ Κίνδυνος υποθεραπείας με την step-up προσέγγιση

Κατά

- ✓ Μία επιταχυνόμενη step-up προσέγγιση υπό στενή παρακολούθηση μπορεί να είναι ικανοποιητική
- ✓ Ανάγκη για αναζήτηση ασθενών με κακούς προγνωστικούς δείκτες
κίνδυνος υπερθεραπείας
- ✓ Ασφάλεια
- ✓ Κόστος
- ✓ Έλλειψη RCT

Προγνωστικοί παράγοντες δυσμενούς εξέλιξης της N.Crohn

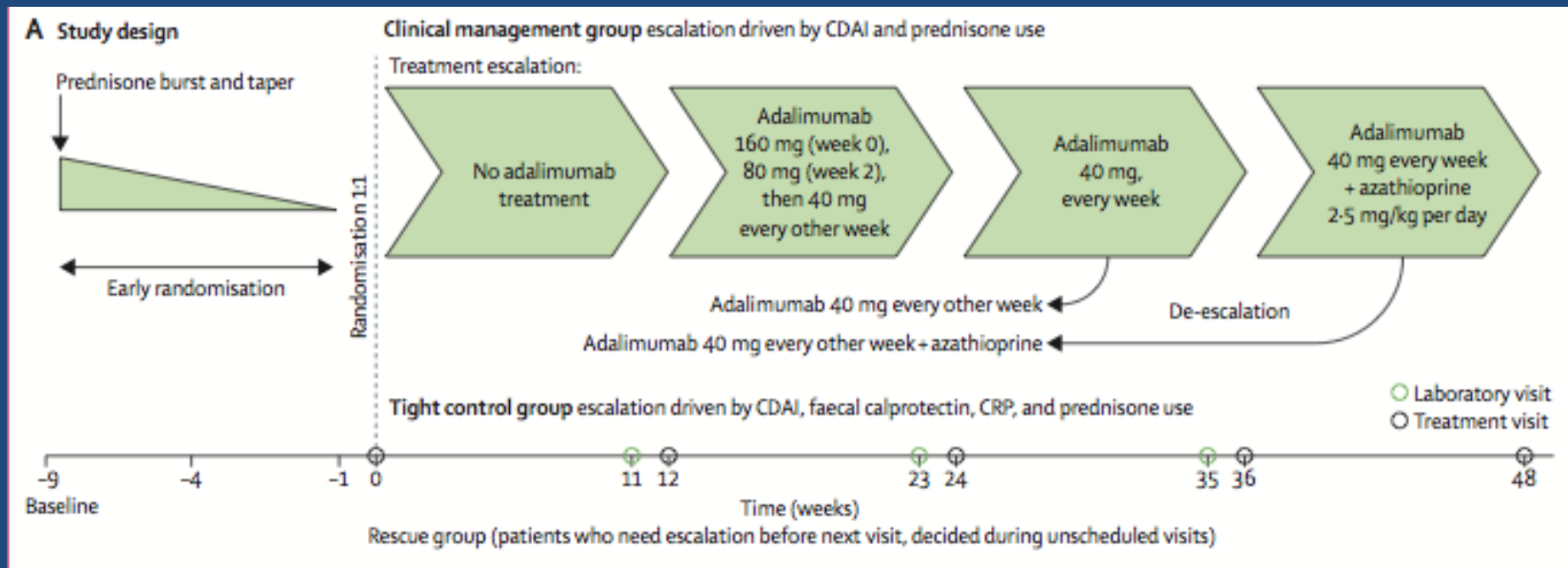
- ✓ Ηλικία < 40 έτη
- ✓ Κάπνισμα
- ✓ Περιεδρική νόσος
- ✓ Πρώιμη ανάγκη στεροειδών
- ✓ Στενωτική ή συριγγοποιός νόσος
- ✓ Μεγάλη έκταση προσβολής (ιδιαίτερα λεπτού εντέρου και ανωτέρου πεπτικού)
- ✓ Σοβαρά ενδοσκοπικά ευρήματα

Beaugerie L, et al. Gastroenterology 2006;130:650–6
Loly C, et al. Scand J Gastroenterol 2008;43:948–54
Allez M, et al. Am J Gastroenterol 2002; 97:947–53

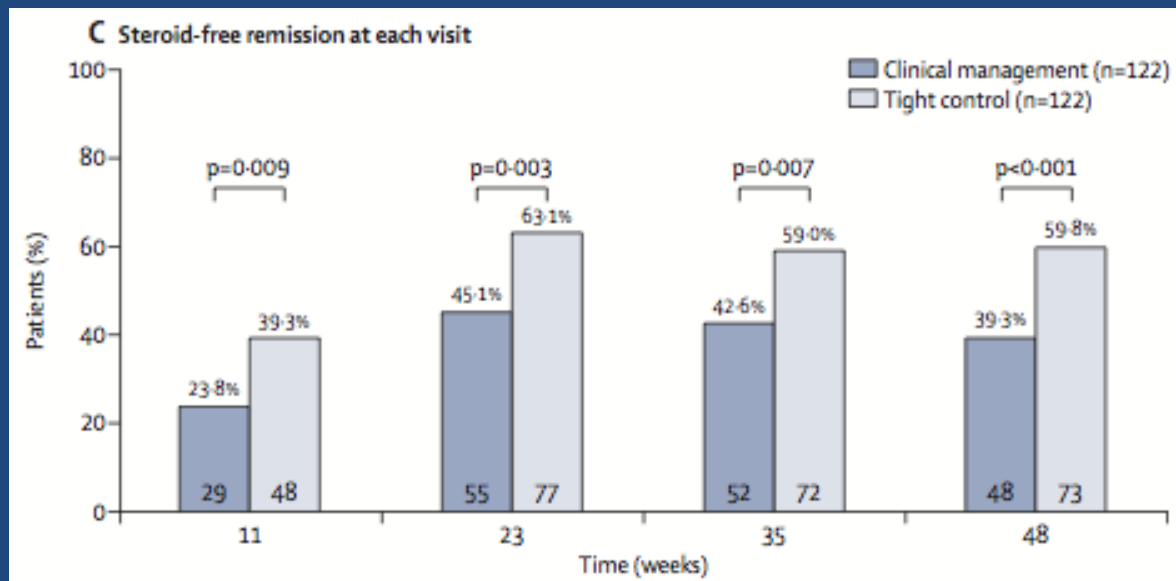
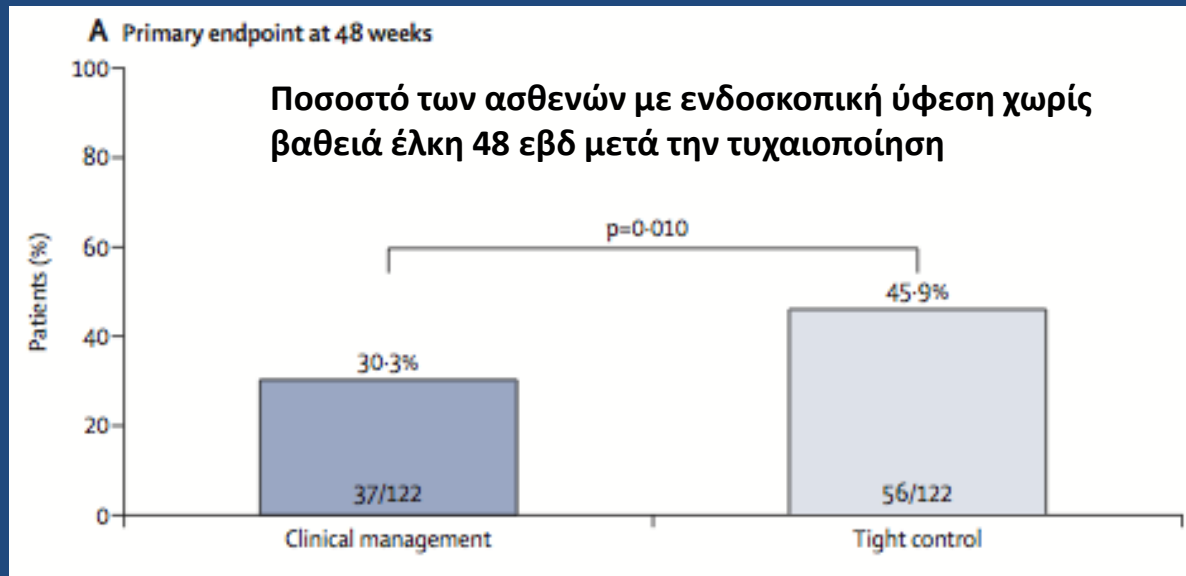
Αποτελεσματικότητα της στενής παρακολούθησης (tight control) ως θεραπευτική προσέγγιση στη ν. Crohn

Treat to target προσέγγιση vs κλινικά συμπτώματα

CALM: πολυκεντρική, τυχαιοποιημένη, ελεγχόμενη μελέτη φάσης 3

Αποτελεσματικότητα της στενής παρακολούθησης (tight control) ως θεραπευτική προσέλαση στη ν. Crohn

Τρέχουσες στρατηγικές για την αντιμετώπιση της ν. Crohn

Πρώιμη παρέμβαση

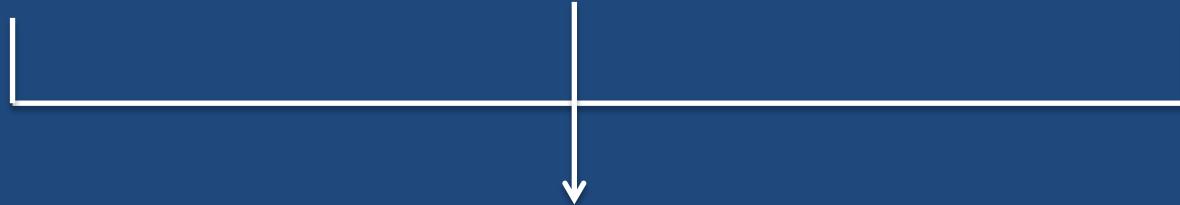
- Αναγνώριση δυσμενών προγνωστικών δεικτών
- Top-down ή επιταχυνόμενη step-up προσέγγιση

Treat-to-target

- Κλινική ύφεση/
patient-reported outcomes
- Ενδοσκοπική/
ακτινολογική ύφεση

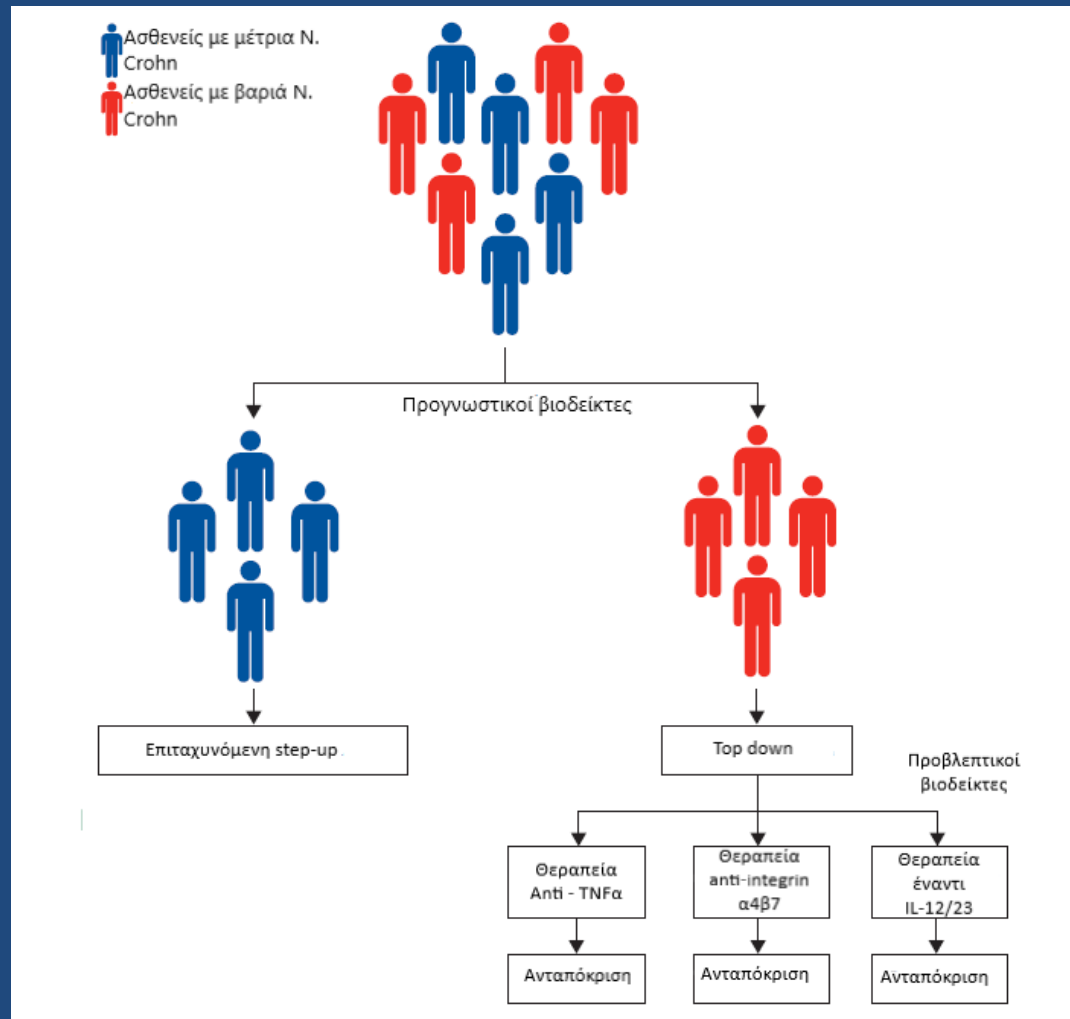
Εξατομικευμένη προσέγγιση με στενή παρακολούθηση

- Βιοδείκτες
- Παρακολούθηση θεραπευτικών επιπέδων φαρμάκου

↓ Εντερική βλάβη, επιπλοκές, χειρουργείο, νοσηλεία
↑ Ποιότητα ζωής

Εξατομικευμένη προσέγγιση στη ν.Crohn (χρήση βιοδεικτών)

Βιοδείκτες και κλινική εφαρμογή στη N. Crohn

- ✓ Προγνωστικοί βιοδείκτες κατά τη διάγνωση
  - *PredictSURE IBD (ήδη διαθέσιμο)*

Η γονιδιακή ταυτότητα των λεμφοκυττάρων T CD8+ συνδέεται με τη πρόγνωση στους ασθενείς με IBD

Φαινότυποι :

- IBD 1 → χειρότερη πρόγνωση
- IBD 2 → σταδιακή απώλεια της ικανότητας να αποκρίνονται στα αντιγόνα (καλύτερη πρόγνωση)

Ταυτοποίηση 17 γονιδίων και ανάπτυξη μιας qPCR που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως προγνωστικός βιοδείκτης σε naïve ασθενείς.

Βιοδείκτες και κλινική εφαρμογή στη N. Crohn

- ✓ Πρόβλεψη ανεπιθύμητων ενεργειών
  - TPMT παραλλαγές και μυελοκαταστολή συνδεόμενη με τις θειοπουρίνες
  - NUDT15 παραλλαγές και μυελοκαταστολή συνδεόμενη με τις θειοπουρίνες
  - HLA-DQA1-HLA-DRB1 παραλλαγές και παγκρεατίτιδα συνδεόμενη με τις θειοπουρίνες
- ✓ Πρόβλεψη ανταπόκρισης ή μη ανταπόκρισης στη θεραπεία
  - ✓ Anti-TNF
    - HLA-DQA1*05 παραλλαγές και ανοσογονικότητα
    - OSM γονιδιακή έκφραση και ανταπόκριση
    - TREM-1 και ανταπόκριση
  - ✓ Anti-integrin
    - αE γονιδιακή έκφραση (ITGAE) και ανταπόκριση
  - ✓ Anti-IL-12 και 23
    - IL-22 ορού και ανταπόκριση

Συμπεράσματα

- ✓ Η ν. Crohn οδηγεί σε προοδευτική ιστική βλάβη και ανικανότητα.
- ✓ Η πρώιμη παρέμβαση μπορεί να επηρεάσει τη φυσική ιστορία της νόσου.
- ✓ Αναγκαία η αναζήτηση δυσμενών προγνωστικών παραγόντων και πρώιμη παρέμβαση σ' αυτούς τους ασθενείς με top-down ή επιταχυνόμενη step-up στρατηγική.
- ✓ Για την επίτευξη των θεραπευτικών στόχων απαιτείται εξατομικευμένη προσέγγιση με στενή παρακολούθηση των ασθενών.